

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי

מתוך "דרך ישרה" מסכת שבת

פרשת ויקהל-פקודי דפים קנא~קנו

דרך ישרה תמצית הדף

דף קנא

א. כללא דאבא שאול כל שאני זכאי באמירתו רשאי אני בחשיכתו אהיכא קאי 1. על הרישא דאין מחשיכין לשכור פועלים, קשיא דהויל למימר כל שאני זכאי. 2. אסיפא אבל מחשיך לשמור, קשיא דהויל למימר כל שאני זכאי בחשיכתו. 3. למסקנא קאי אהא דשרי לומר לחבירו שמור פירותי שבתחומך ואשמור פירותיך שבתחומי. 4. זה הכלל, לאתווי דשרי לקרוא לבהמה שתבא.

ב. 1. מחשיכין על התחום לפקח על עסקי כלה ומת, ומותר לומר מהיכן להביא, ופליגי אם מותר להזכיר סכום מקח. 2. נכרי שהביא חלילין, בשבת יש להמתין בכדי שיבאו ממקום קרוב, לרב מקום קרוב ממש ולשמואל מספק חיישינן שמא באו ממקום קרוב. 3. חפרו קבר לישראל לא יקבר עולמית, אא"כ מוכח שנעשה עבור גוי. 4. עושין כל צרכי המת, דשרי להניח על כריסו כלי מיקר. 5. מותר לסוך מת ולא מיחלף בקרקע, ובלבד שלא יזוז בו אבר. 6. שומטין את הכר מתחתיו ומטילין אותו על החול. 7. קושרין את הלחי רק בכדי שלא יוסיף, וכן בקורה שנשברה. 8. עיצום עיני המת אסור, ובגוסס ה"ז שופך דמים, וניתן לעשות שיתעצמו מאליהן.

ג. 1. על תינוק חי מחללין את השבת ולא על דוד המלך לאחר שמת, שכאשר אדם מת נעשה חפשי מן המצוות שנאמר במתים חפשי. 2. תינוק חי א"צ שמירה מעכברים אבל עוג מלך הבשן מת צריך שמירה, דיש אימה מאדם ובתנאי שאינו דומה כבהמה. 3. עשה כל זמן שאתה מוצא ומצוי לך ועודך בידך, וזהו לפני הזקנה או ימות המשיח. 4. על האדם לבקש רחמים שינצל מעניות כיון שגלגל חוזר בעולם, ומי שמרחם על הבריות ירחמו עליו מן השמים, ות"ח אינו בא לידי לחזור על הפתחים.

דף קנב

א. 1. מאור עיניו של אדם. 2. דמעה עד ארבעים שנה. 3. דמעות של עשן בכי ובית הכסא רעות, ושל סם ושחוק ופירות יפות.

ב. 1. חבל הכסף, זו שדרה. 2. גולת הזהב, אמה. 3. תשבר כד, כרס. 4. נרוץ הגלגל, פרש. 5. שמש ואור, פדחת וחוטם. 6. ירח, נשמה. 7. כוכבים, לסתות. 8. עבים, שמאור עיניו נחסר בגלל שבוכה. 9. שומרי הבית, צלעות. 10. אנשי החיל, שוקיים. 11. טוחנות, שינים. 12. הרואות, עינים. 13. סוגרו דלתים, נקבים. 14. הטחנה, קורקבן שפסק. 15. יקום לקול צפור. 16. קול שירה נשמע כמו שוחה. 17. גבשושית דומה כהרים. 18. הולך ולבו תוהא. 19. שקד זו קליבוסת. 20. חגב, עגבות. 21. אביונה זו חמדה, שהיא גזירת מלך.

ג. 1. רבי יהושע בן חנניה לא בא להתווכח בבי אבידן, כיון שזקנו הלבין וכן הקול והשמיעה. 2. זקן מתכופף ונראה שמחפש מה שלא איבד. 3. הינקות נזר ורד והזקנה קמשונים. 4. אכילה מרבה פסיעות,

ומועילה עד גיל ארבעים, ואח"כ מועילה שתיה. 5. הצדוקי הסרים לעז על רבי יהושע בן קרחה שאין לו נעלים, וא"ל שאין לו זקן אשה ובנים. 6. ר"י בן חלפתא לא הקביל את רבי ברגל, כיון שהזדקין ונוקק למקל ומשים שלום בבית בטל. 7. ילפינן מברזילי שדעתם של זקנים משתנות, שפתותיהן מתרפפות ואזניהם מתכבדות, או בגלל שהיה שטוף בזימה לכן קפצה עליו זקנה. 8. ת"ח כל זמן שמזקינים דעתם מתווספת עליהם, וזקני עמי הארץ מוסיפים טפשות.

ד. האגדות על מיתה 1. הדברים שאדם עושה בילדותו משחירים את פניו בזקנותו. 2. קשה רימה לבשר המת כמחט בבשר החי. 3. הנפש מתאבלת על הגוף כל שבעה ימים. 4. מת שאין לו מנחמים יושבים עשר בני"א במקומו כל ימי השבעה ועיני נחה דעתו. 5. מה שאומרים בפני המת יודע, עד סתימת הגולל או עיכול הבשר. 6. נשמת צדיקים גנוזות תחת כסא הכבוד וגופן שוכב בשלום, והרשעים בתוך כף הקלע ואין שלום בגופן, ולבינונים יש מנוח. 7. צדיקים עתידין להיות עפר שעה אחת קודם תח"מ, אף מי שלא קינא, ועד אז יש בהם ממש. 8. כל י"ב חדש הנשמה עולה ויורדת, לכן בעלת האוב יכלה להעלות את שמואל הרמתי, ואח"כ הגוף בטל ונשמתו רק עולה. 9. מהספידו של אדם ניכר אם הוא בן עוה"ב, ולכן ביקש שיחמם בהספדו. 10. בן העוה"ב זה מי שאומרים שינהגו כמוהו ומי שדעת רבותיו נוחה הימנו.

ה. המשלים 1. בית עולמו, שיש לכל אחד מדור לפי כבודו, משל למלך ופמלייתו שנכנסו לעיר בשער אחד אבל בפנים מדורו שונה. 2. והרוח תשוב אל ה' ולכן תחזירנה בטרהרה, ומשל למלך שחילק בגדים לעבדיו בגדי מלכות, הפקחין קפלום והטפשים עשו בהם מלאכה ונענשו, כך בגופם ובנשמתם. 3. שוב יום קודם מיתתך וימצאו כל ימיו בתשובה, משל למלך שזימן את עבדיו לסעודה ולא קבע להם זמן, הפקחין קשטו את עצמם וחיכו והטפשים הלכו למלאכתם והמלך הזמין פתאום. ואלו שהם מלוכלכין יעמדו ויראו ולר"מ ישבו וירעבו, וזהו בכל עת יהיו בגדיך לבנים או דקאי על ציצית ותפילין.

הדנן עלך פרק פואל ~ פרק כ"ד מי שהחשיך

פ"ד קנב

א. מי שהחשיך בדרך למי נותן את כיסו, ומ"ט 1. לנכרי, כיון שאינו שייך במצוות. 2. חמור, אינו אדם. 3. שוטה. 4. חרש וקטן, וספק אי עדיף בן דעת או גדול. 5. מוליך פחות פחות מד"א וכבוד ה' להסתיר זאת, וזו מגזירות י"ח דבר, ופליגי אם בו ביום גרשו סאה כחרדל שנכנס ע"ג על קישואין או מחקו סאה כרימונים על גבי דבש. ב. טעם ההיתר 1. הטעם כיון שלא יעמיד עצמו על ממונו, ומציאה לל"ק אסור ולל"ב בעי אם המציאה באה לידו. 2. מחמר ליכא, דמניח עליה כשהולכת ונוטל ממנה כשעומדת, ובחבירו אסור. ואדם שבכניסת שבת חבילתו מונחת על כתפו, רץ עד שמגיע לביתו וזורקו כלאחר יד.

פ"ד קנב

א. הדיעות מהו עונש המחמר 1. לרמי בר חמא בשוגג חטאת ובמזיד סקילה, שנאמר לא תעשה כל מלאכה אתה ובהמתך, ואיכא חטאת בלי סקילה בתחומין אליבא דר"ע דבמחמר לרבי יוסי, וקשיא דאינו דומה לע"ז שהרי לא עושה מעשה בגופו. 2. לרב זביד בשוגג פטור ובמזיד חייב סקילה. 3. לרבי יוחנן פטור מסקילה כיון שאינו כע"ז, וליכא מלקות כיון דהוי לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד או מיתורא דבהמתך. ב. היתה בהמתו טעונה כלי זכוכית 1. כלים ראויים מותר ליטול. 2. בכלים שאינם ראויים מניח תחתיהם כרים, ואינו מבטל כלי מהיכנו בשליפי זוטרי. 3. בזכוכית שעומדת לכך מניח להם להשבר, אף דהוי הפסד מועט. ג. חמורו של ר"ג היתה טעונה דבש בשבת ולא פירקה עד למוצ"ש ומתה החמור, ומפרשינן 1. בדבש שהדביש ואינו ראוי לאכילה. 2. לא התיר את החבלים, שלא יסדקו הנודות. 3. לא נתן ע"ג כרים מכיון שמיטנפי. 4. לא חש לצער החמור, דקסבר צער בע"ח אינו דאורייתא.

ד. לרבה צדדין שרי דרבנן לא גזרו, ומייתי 1. מתיר החבלים והשקים נופלים, ודחי דאיירי בטבעת או בחבל ואינו צדדין. 2. בסוכה שתים בידי אדם וא' באילן אין עולין לה ביו"ט דהוי צדדין, ודחי דאיירי שכפה את האילן עצמו. 3. שלש בידי אדם עולין לה ביו"ט, איירי שהאילן הוא דופן בעלמא. 4. מח' תנאים אי עולין ביו"ט לסוכה באילן נחלקו בצדדין, ודחי דפליגי בצדדין, ולהלכה צדדין אסירי וצדי צדדין שרי.

פ"ד קנב

א. מתירין פקיעי עמיר ומפספסין כיפין ולא זירין, ומפרשינן 1. לרב הונא פקיעין קשורים בשתי מקומות וכיפין בשלש ושרי למטרח באוכלא, אבל זירין דארזא אסור כיון דהוי לשוויי אוכלא. 2. לרב יהודה זירין תלת

ואסור למטרח באוכלא, וכיפין הו דארזא ושרי לשוויי אוכלא.

ב. נחלקו האמוראים האם מותר בשבת לשוויי אוכלא, והשמועות 1. אין לרסק חרובין, לר"י רכיבי ולר"ה באקושי ולשוויי אוכלא. 2. שרי לרסק חרובין לבהמה דקה אבל לא לגסה, אתיא רק כר"ה דפליגי במטרח באוכלא, ולר"י איירי בגסה דדייקא באכלה, וקשיא דברי שא קאמר בין דקה בין גסה. 3. מחתכין דלועין לפני הבהמה, לר"ה רכיבי דשרי למטרח באוכלא, ולר"י בקשין. 4. מפרכין תבן, לר"י בתבנא סריא דהוי אשוויי אוכלא.

ג. האכלת בעלי חיים 1. המראה אסורה, וזהו בכלי או למקום שא"א להחזיר ומאכילה כשהיא רבוצה ופוקס את פיה ומאכילה כרשינין ומים בבת אחת. 2. הלעטה שריא, במקום שיכולה להחזיר או ביד, ומאכילה מעומד ונותן כרשינים ומים בפני עצמן.

ד. החילוק בהאכלת יונים 1. רק מקום שיכולים להחזיר שרי. 2. י"א דשרי רק ליתן לפניהם. 3. באין מזונותם עליך אסור לגמרי.

פדף קני

א. גיבול בקמח ומים 1. החיוב לרבי יוסי ברבי יהודה רק אם גיבול ולרבי כבד בנתנית המים, ואין גובלין לתרנגולין אתי כר"י בר"י, או אף כרבי ומשום דמורסן לאו בר גיבול. 2. גיבול קלי שרי לר"י בר"י בשנוי ומעט, ורכה שרי אם נותן קודם את השתית. 3. שינוי בגיבול, לנער שתי וערב או מעביר מכלי לכלי.

ב. למ"ד מזל יום גורם 1. בראשון כולו טוב או רע, שנבראו בו האור והחושך. 2. בשני רגז, שנחלקו בו המים. 3. בשלישי עשיר זונאי, כיון שנבראו העשבים. 4. ברביעי חכים ונהיר, כיון שנתלו בו המאורות. 5. בחמישי גומל חסדים, שנבראו בו דגים ועופות. 6. בששי חזון במצוות. 7. בשבת קדישא רבא, וימות בשבת כיון שחיללו עליו שבת.

ג. למ"ד מזל שעה גורם 1. הנולד במזל חמה, נאה ואוכל משלו וסודותיו גלויים. 2. נוגה, עשיר זונאי, כיון שנולד בו האש. 3. כוכב, נהיר וחכים, שהוא סופר החמה. 4. לבנה, סביל מרעין, בונה וסותר ואוכל ואינו שלו ויצליח לגנוב. 5. שבתאי, מחשבותיו בטלין ומה שחושבים עליו. 6. צדק, צדקן במצוות. 7. מאדים, שופך דם.

ד. לרבי חנינא יש מזל לישראל ולרבי יוחנן אין, ומייתי 1. כי יחתו הגויים מהמה, אבל לא ישראל. 2. ה' הוציא את אברהם אבינו מאצטגנינות שלו ונתנו מעל הכוכבים, והעביר את כוכב צדק. 3. אבלט ראה יהודי שנגזר עליו למות, ובגלל שויתר על לחמו עבור חבריו ניצל והרג את הנחש בקרדומו. 4. בת עקיבא היתה צריכה למות ביום נישואיה ונתנה את מנתה לעני והרגה את הנחש במכבנתא בעינו. 5. ר"ג בר יצחק היה צריך להיות גנב ואימו כיסתה את ראשו כדי שיהיה לו יראת שמים, ופעם נפלה כיפתו ואז עלה על דקל ופסק אשכול תמרים בשינוי.

פדף קני

א. לרבי שמעון אין מוקצה לכן שרי לחתך נבילה שנתנבלה בשבת, ולר"י יש מוקצה ואסור אם לא היה מוכן מע"ש. ומייתי 1. האמוראים שפסקו כר"י, רב גבי כרכי זוזי, לוי שראה טריפות ביו"ט ליד האשפה, וכן עולא. 2. פסקו כר"ש, שמואל, זעירי דשרי לטלטל בהמת חולין שמתה, ורבי יוחנן.

ב. המשניות במוקצה שנשנו סתמא 1. אין מבקעין עצים מקורה שנשברה ביו"ט, אמרינן דזו דברי ר"י ברבי יהודה. 2. אין מתחילים בעצים שבמוקצה, איירי במוקצה מחמת חסרון כיס דבהא ר"ש מודה. 3. משקין ושוחטין ביו"ט רק בהמות בייתות, אתי כרבי יהודה. 4. ב"ה סברי כר"ש דשרו לנער טבלא.

ג. לגבי מה אין הלכה כר"ש במוקצה 1. במוקצה מחמת מיאוס, כגון נר ישן. 2. במוקצה מחמת איסור, כגון נר שהדליקו באותה שבת.

ד. התרת נדרים 1. לל"ק בעי אי רק הפרה לצורך השבת או אף שלא לצורך, ופשט דרך לצורך. 2. לל"ב בעי אי הפרה כל היום או מעת לעת, וזו מחלוקת תנאים. 3. נשאלין בשבת לנצרים אפילו שהיה פנאי.

ה. מדידת מצוה בשבת 1. פוקקין את המאור, כדי שלא תכנס טומאה לבית. 2. מודדין את המטלית. 3. מודדין מקוה. 4. שרי לקשור כלי בגמי ע"מ למדוד אם יש פותח טפת. 5. התירו רק מדידת מצוה, וכן מתעסק שלא לצורך שרי.

הדכן ענך פרק מי שהתשיך וסליקא לה מס' שבת

שאלות להזרה ושינון

ד. דין צדדין, והשמועות (4)	א. כלל דכל שאני זכאי באמירתו, אהיכא קאי (4)
א. דיני מתירין ומפספסין, ומהו (2)	ב. צרכי מות בשבת (8)
ב. המח' באשוויי אוכלא בשבת, והשמועות (3)	ג. מעלת מעשי האדם (4)
ג. האכלת בעלי חיים בשבת (2)	א. דף קנב
ד. החילוק בהאכלת יונים (3)	א. מאור עיניו של אדם (3)
א. דף קנו	ב. כחות הגוף שנחסרים בזיקנה ע"פ קהלת (21)
א. גיבול בקמח ומים (3)	ג. המעשים בזיקנה (8)
ב. המזל למ"ד מזל יום גורם (7)	ד. האגדות על מיתה (10)
ג. המזל למ"ד מזל שעה גורם (7)	ה. המשלים (3) הדרן!
ד. המחלוקת האם יש מזל לישראל, והמקרים (5)	א. פרק עשרים וארבעה- מי שהחשיך
א. המחלוקת האם יש מוקצה בשבת, והפסקים (2)	א. דף קנב
ב. המשניות במוקצה שנשנו סתמא (4)	א. מי שהחשיך בדרך, למי נותן כיסו ומ"ט (5)
ג. לגבי מה אין הלכה כר"ש במוקצה (2)	ב. טעם ההיתר (2)
ד. התרת נדרים בשבת (3)	א. דף קנר
ה. מדידת מצוה בשבת (5)	א. מהו עונש המחמר (3)
	ב. הדינים בבהמתו טעונה כלי זכוכית (3)
	ג. המקרה בחמורו של ר"ג, ומאי טעמא (3)

הדרן עלך מסכת שבת!

יצא לאור בס"ד בסדרת "דרך ישרה" מסכתות:

מנחות	בבא קמא	ברכות עם מחודדין בפ"ך.
חולין	בבא מציעא	שבת מהדורה חדשה.
בכורות עם הקדמות ומושגים	בבא בתרא א-ב	עירובין
ערכין-תמורה	סנהדרין א-ב עם "יש סדר	סוכה
כריתות-מעילה	לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	מגילה-פורים עם מדרש,
נדה	מכות שבועות	תוספתא, ותמצית מוזרין יין לרמ"א
וכן הלאה, כסדר ה'דף היומיי	עבודה זרה הוריות עם	גיטין
	מחודדין בפ"ך	קידושין עם תורתך שעשועי,
	זבחים	סימני הדף, ותוספתא

ציתן להשיג בטלפון 03-6168653 מחיר כל חוברת על הש"ס: 5 נח.

הופיע בס"ד מסכת יבמות! ובקרוב מס' כתובות.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל- סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד- שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע- על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חודים מנוקד ומסודר.	איזוהי זון ישרה- כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתיים לתורה- לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים- סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה	
	בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com